

dyrkes i størst Udstrækning, og blandt andet haft Lejlighed til at se de Boliger, der er indrettede til de fremmede Arbejdere, blev det overdraget et i den Anledning nedsat Underudvalg af fremkomme med et Forslag til Opførelse af Boliger, særlig beregnede til yngre danske Arbejdere, der maatte ønske at overtage Roearbejde. Efter yderligere mundtlige Forhandlinger mellem det forannævnte Underudvalg og Direktør, Konferensraad Gammeltoft blev Forslaget herom med tilhørende Tegninger og Overslag den 10. August 1915 tilstillet Bestyrelsen for „De danske Sukkerfabrikker“. Det gik ud paa, at der af Sukkerfabrikkerne allerede i Eftersommeren 1915 skulde opføres Boliger for 8 Familier. Udvalget henstillede, at der opførtes 4 Boliger i Stokkemark og 4 Boliger i Vesterborg paa de Sukkerfabrikkerne tilhørende Jordejendomme sammesteds. Boligerne kunde efter Udvalgets Formening i Løbet af Vinteren 1915—16 gøres færdige til Beboelse, saaledes at Indflytning kunde finde Sted i Foraaret 1916 (1. Maj). Vedkommende Huse skulde indrettes til Beboelse for en, højst to Familier og bestaa af 2 Værelser med Køkken, Spisekammer og et mindre Kælderrum, hvorhos der maatte være fornøden Plads til, at der let kunde indrettes et tredje Værelse paa Loftet. Desuden mente man, at det vilde være ønskeligt, at der, enten i selve Beboelseshuset eller i en mindre Tilbygning til samme, foruden Brændselsrum fandtes Plads til Høns og til et Par Svin. Det forudsattes derhos, at der til Huset skulde høre fra 2 til 3 Skæpper Land. Udgifterne ved Opførelsen af et Hus af den omhandlede Art vilde efter de medsendte Overslag blive 3 200 à 3 700 Kr., for saa vidt de indrettes til en Familie.

Bygningerne med Grund og Have skulde forblive A/S „De danske Sukkerfabrikker“s Ejendom, og Vedligeholdelsen af Bygningen burde formentlig paahvile Lejeren, dog med Adgang for Fabrikkerne til at lade Vedligeholdelsen udføre for Lejerens Regning i Tilfælde af Forsømmelse fra hans Side. Bortlejning skulde ske paa Vilkaar, at Lejemaalet fra begge Sider kunde opsiges med 3 Maaneders Varsel, til 1. Maj eller 1. November. Lejesummen ansattes til ca. 5 pCt. af den Værdi, hvortil Ejendommen til enhver Tid kan ansættes, dog at der i det første Aar efter Ejendommens Opførelse kun svaredes 4 pCt. Fraflyttede Lejeren Ejendommen før Udløbet af 3 Aar, efter at Lejemaalet var indgaaet, skulde han til Sukkerfabrikkerne betale et Beløb, der svarede til Nedsættelsen i Lejeafgiften i det første Aar. Fremleje skulde kun være tilladt med Sukkerfabrikernes Tilladelse.

Arbejderboligerne skulde fortrinsvis udlejes til gifte Arbejdere, og ved Lejemalets Oprettelse maatte der tilsikres Arbejderfamilierne i hvert Hus et passende Roereal. Angaaende Betalingsvilkaarene for Roearbejdet henvistes til det af Udvalget udarbejdede Udkast til Overenskomst, der medsendtes.

Ved Skrivelse af 17. August modtog Udvalget fra Bestyrelsen for „De danske Sukkerfabrikker“ Meddelelse om, at skønt den landbrugskyndige Del af Bestyrelsen nærrede stærk Tvivl om, at Sagen var igennemførlig, og at en Lejer af de projekterede Huse vilde kunne svare den Leje, der efter Projektet var nødvendig, havde Bestyrelsen dog vedtaget for at medvirke til, at Sagen kunde blive prøvet, at gaa med til Opførelsen af Huse for 4 Familier, Halvdelen i Stokkemark og Halvdelen i Vesterborg. Husene burde efter Bestyrelsens Mening opføres som En-Familie-Huse.

Ligeledes mente Bestyrelsen, at det nødvendige Grundlag forinden maatte have derigennem, at man havde bindende Aftale med 4 Familier, der havde Kontrakter om Pasning af Roer med Landmænd i Egnen, og som kunde forpligte sig til at tage Husene til Leje paa de af Udvalget anførte Vilkaar, naar de stod færdige til Indflytning. Endelig ansaa Bestyrelsen Opsigelse til 1. November for uheldig.

I et derefter af Udvalget afholdt Møde tiltraadtes de fra Sukkerfabrikkerne opstillede Krav, hvorhos det overdroges til det for Lolland-Falster nedsatte Underudvalg at forhandle nærmere med Bestyrelsen for Sukkerfabrikkerne og at søge fyldestgjort de opstillede Betingelser for Paabegyndelsen af de omhandlede Bygningers Opførelse.

Det har imidlertid ikke vist sig gøriligt at formaa dertil egnede Arbejdere til at indgaa paa Leje af Husene paa de omhandlede Vilkaar, idet de paagældende navnlig har været utilfredse med, at de ikke efter lovlig Opsigelse kunde fraflytte Lejlighederne, naar de ved Novembertid var færdige med Roearbejdet. Udvalget vil derfor nu søge Forhandling med Bestyrelsen for Sukkerfabrikkerne om en Ændring i de opstillede Vilkaar.